

ЧАСТ ПЪРВА

∞

Отричане

Има милост в отричането. По този начин природата ни дава
само толкова, колкото можем да понесем.

Елизабет Кюблер-Рос

Глава първа

1996 ГОДИНА. АЗ СЪМ НА ОСЕМНАЙСЕТ.

По телефона гласът на баща ми има тенекиен звук. Аз стоя в будката на първия етаж в общежитие „Хоуланд“. Това е първата ми година в колежа.

Клеър, казва той, майка ти пак влезе в болница.

Вторник е. Майка ми беше тук само преди два дни, за уикенда за родители, и съм объркана защо е в болница.

Клеър, чуваш ли ме?

Поемам си дълбоко въздух.

Тук съм, татко.

Слушай. Не знам как да го кажа. Според лекарите нищо повече не може да се направи. Ракът е отишъл твърде далеч.

Какво искаш да кажеш?

Не ми харесват думите „отишъл твърде далеч“. Карат ме да си представям кораб, изгубен в морето.

Докато слушам подробностите от болницата, в главата ми на забързан кадър се връщат размазани сцени от миналия уикенд.

Майка ми пристигна в петък. Заедно пътувахме с колата по виещите се планински пътища. Върмонт е като чужда страна и за двете ни. Есенните дървета приличаха на пламнали огньовете – оранжеви, златни, тъмно, тъмно червени. Между нас се бе настанила странна тишина, пространство, което никога не бе

съществувало до този момент.

Двата месеца от постъпването ми в колежа бяха най-дългото време, за което се бяхме разделяли през целия ми живот.

Майка ми положи много усилия да съкрати тази нова дистанция, като се шегуваше и закачаше, а и аз се стараех да запълня дупката, като ѝ разказвах за лекциите и за съквартирантката си, Кристин. Вечеряхме в един италиански ресторант в града. Тя поръча две чаши вино и даде едната на мен. В залата имаше още двама-трима студенти с родителите си и аз някак си без причина се засрамах заради всички ни.

В събота се разходихме в околностите на университета, покрай белите сгради с дъсчени обшивки и ширналите се зелени хълмове като на картичка от Нова Англия. Показах ѝ преподавателя по поезия – едно старо хипи с рошава брада, и момчето, по което си падам – Кристофър. Застанали на стъпалата пред столовата, двете го наблюдавахме как премята крак през стария си мотоциклет и го рита да запали.

Има си приятелка, казах ѝ аз.

Естествено, отвърна тя. По погледа ѝ разбрах, че този тип момчета вече са ѝ ясни.

Следобед излязохме по магазините. Тя ми купи риза и туристически обувки. През следващите месеци щях да се вкопча в тази риза, сякаш онзи уикенд ми пукаше за майка ми, сякаш ѝ бях благодарна за гостуването. Сякаш не ми се искаше по-скоро да си замине, за да мога да се върна към живота си.

Майка ми постепенно стана твърде либерална. Позволяваше ми да не ѝ обръщам внимание, да пуша в колата, която бе взела под наем, а втората вечер покани приятелките ми с нас в ресторанта. Като че ли отчаяно искаше да я допусна до себе си.

Аз обаче тъкмо бях открила какво е да живея без нея. Защо ми беше отново да я допускам?

Правилата на наследството

В неделя я гледах как се отдалечава с колата. Върху езика ми капеше кръв от устната, прехапана между зъбите.

Това беше преди два дни.

Заслушвам се какво говори баща ми по телефона. Нещо за хоспис.

Чакай, чакай, казвам аз. Върни малко назад.

Сутринта припадна в стаята, миличка. Нищо не можех да направя.

Представям си майка си в една от дългите ѝ нощници на Ив Сен Лоран в спалнята им в Атланта. Представям си как и възрастният ми баща се навежда, за да ѝ помогне да се качи на леглото.

Но тя онзи ден беше тук, казвам аз.

Знам, миличка. Знам.

Месеци по-късно, когато нея вече я няма, баща ми ще ми каже, че според него тя е пазила последната си енергия, за да дойде да ме види. Ще ми каже, че щом се е уверила, че съм уредила живота си там, най-после се успокоила и се предала. А на мен веднага ще ми се прииска да бях изглеждала по-зле тогава.

Лекарите препоръчват хоспис, казва той.

Какво значи хоспис?

Баща ми мълчи една секунда.

Това е дом, в който отиваш, за да умреш, казва той накрая.

Всичко застива. Момчетата и момичетата в общата стая се смеят. Телевизорът работи, чувам подрънкване на чаши. Чопля някаква листовка, залепена на стената, и я дърпам за крайчето, докато не се откъсва и полита към пода.

Тази седмица баща ми звъни още няколко пъти. Първо, за да ми

Клеър Бидуел Смит

каже, че мама вече си е у дома и са взели медицинска сестра. После, за да ми каже, че е по-добре и да не се притеснявам. Засега просто да си гледам ученето.

Може ли да говоря с мама?

Не точно сега, миличка. В момента спи.

И двата пъти, когато ми се обажда, тя спи.

Следващия уикенд с Кристин отиваме до Ню Йорк с две момчета от общежитието. И двамата се казват Дейв. Единият има богат баща и кара лъскав червен джип. Държа се здраво за дръжката, докато завива по улиците на Манхатън. Другият Дейв е анархист. Говори неща като „майната им на всички“ и аз леко кимам, защото се боя да се съглася, но още повече се боя да не се съглася.

Вечерта Дейв с богатия баща ни завежда в джаз клуб в Гринидж Вилидж. Заведението е малко и задимено и ние всички се струпваме в един ъгъл. Никога не съм правила такива неща досега – да ходя по барове, да се скитам посред нощ в големия град. Изпитвам едновременно въодушевление и ужас.

Изведнъж богатият Дейв се привежда към нас и започва развълнувано да шепне.

Мамка му, това е Сесил Тейлър!

Поглеждам към другия край на бара, където стар чернокож мъж си потропва с крак в такт с музиката. През цялата вечер погледът ми се връща отново и отново към него, спирайки се на крехката му фигура и дълбоките бръчки на лицето му. Макар да седим в една зала, имам усещането, че сме в различни вселени.

По-късно вечерта се стоварваме в нечий апартамент в покрайнините на града и аз се озовавам в леглото с анархиста Дейв. Той ме целува и опипва блузата ми с лапите си. Шепне дрезгово в ухото ми, че ако го почеша по гърба, той ще почеше моя.

Вътрешно се присвивам и се обръщам с гръб към него, за да заспя на фона на недоволното му мърморене. Аз се заричам, че след тази вечер приключвам с мотаенето с момчета за известно време. Анархистът Дейв е шестото или седмото момче, с което се натискам през последните два месеца, и нито веднъж не излезе нещо свястно.

В неделя вечер се обаждам у дома и баща ми най-после дава телефона на майка ми.

Гласът ѝ е пресипнал. Казва, че си почива в леглото.

Разказвам ѝ за пътуването до Ню Йорк и тя ми казва, че когато с първия ѝ съпруг, Джийн, който бил джаз музикант, се преместили в Ню Йорк, един месец спали на дивана на Сесил Тейлър.

Премълчавам, че втората нощ съм делила леглото си с анархиста.

Не съм получавала колет или писмо от майка си от две седмици. През първите два месеца в колежа всеки път, когато погледнех в пощата си, намирах по нещо, защото майка ми настояваше да не губим връзка помежду си. Притесняваше се, че съм толкова далеч, макар да ѝ харесваше колежа, който съм си избрала.

„Марлборо“ се намира на билото на планината в южен Върмонт, далеч от дома ми в Атланта. Тук има само двеста и петдесет студенти, повечето от които писатели, художници и музиканти. Имат изчанчени родители, неясен произход и никаква представа кои са.

Аз живея в „Хоуланд“ – разлято, двуетажно, смесено общежитие, в което са настанени двацет студенти. Дори баните са смесени и аз се къпя късно вечер, като минавам на пръсти по коридора и потрепвам при звука на водата в студената найлонова завеса. Кристин е единственото момиче от малкото градче наблизо – единствената местна сред много богати хлапета, надошли от богати квартали в Кънектикът и предградията на Калифорния.

Общо взето, добре се вписвам тук. Малко съм странна, малко еkleктична, от типа „недоволна тийнейджърка от предградията“. В гимназията в Атланта бях поетесата на училището и с часове пишех дълги, изтерзани стихове за гаджето си или за рака на майка си. Пуша „Кемъл Лайт“ и съм малко дръзка.

На осемнайсет години съм, висока и слаба. Гардеробът ми се състои от бели тениски с V-образно деколте, които си купувам от щандовете за мъжки дрехи на големите магазини. Нося дънки и кубинки, а черният ми сутиен прозира през тънките фланелки. Косата ми пада ниско под раменете и е боядисана в копринено червено, подчертаващо сините ми очи. Две седмици преди да замина за колежа, легнах на кушетката в едно студио за татуировки и дадох да ми прободат носа с игла. Сега в дупката нося малко сребърно топче. Мисля си, че всички тези неща ще ми помогнат да изпъкна в колежа, но всъщност си паснах точно на мястото.

Засега тук ми харесва. Радвам се, че съм далеч от драмите на приятелките си от гимназията в Атланта и от рака на майка си, и от тъжните опити на баща ми да издържа малкото ни семейство. Обичам шарените листа на дърветата и разходката нагоре по хълма до библиотеката, където часове наред чета поезия от двайсети век. И колкото да ме е срам от този факт, обичам работата си да мия чинии в столовата след вечеря. Обичам приятелските отношения с другите работещи студенти; обичам да се правя на гневна. Опитвам се да ги впечатля, като пия бира на работа и мачкам кутийките с подметка, преди да ги изхвърля в кошчето за рециклиране.

Обаче никого не заблуждавам.

Минава още една седмица. Баща ми се обажда всеки ден, за да ме осведомява за състоянието на майка ми.

Не още, миличка. С майка ти си говорихме. Искаме засега да останеш в колежа.

Кимам и се опитвам да не обръщам внимание на съмнението, което ме гризе в стомаха.

Занимавам си се с моите дела, вечно закъснявам за часа по поезия в понеделник сутрин, мачкам кутийки от бира пред столовата след вечеря, пия уиски в общата стая вечер с когото ми падне. Започва да застудява и падащите листа се носят на големи вихрушки наоколо.

Опитвам се да се съсредоточа върху уроците, но не е лесно. Имам проблеми с една курсова работа по история на културата. Не мога да оформя абзаците, не мога да съставям изречения, които да подкрепят тезата ми. Пиша в кръг, без да казвам нищо. Накрая една вечер се запътвам към малката сграда, в която работят консултантите по писане. Качвам се горе и се записвам на таблото за последния свободен час: единайсет вечерта.

Връщам се в общежитието и на вратата си намирам бележка, че баща ми се е обаждал. Долу, в телефонната будка, гласът му звучи примирено.

Не се подобрява, отронва той. Лекарите казват, че нищо повече не могат да направят.

После замълчава. Изведнъж намразвам тази телефонна будка, тази малка метална табуретка, на която седя, този глупав плакат на стената, който постоянно чопля.

Баща ми продължава. Намерих болница във Вашингтон с един лекар, който е готов да я оперира. Струва си да опитаме, казва той.

Аз слушам, но нищо не казвам. Не знам на какво да вярвам вече. Майка ми е болна от пет години. Откакто ѝ откриха рак на дебелото черво, когато бях на четиринайсет, животът ни се превърна във влакче на ужасите от операции, химиотерапии и внимателно проучени алтернативни терапии.

Смених билета ти за вкъщи за Деня на благодарността другата седмица с такъв за Вашингтон, казва татко.

Слушам го още известно време. Думите му се надигат и се стоварват отгоре ми като вълни.

Когато затваряме, аз се връщам в стаята си и се просвам напреки на леглото. Чувствам се прикована към него, като насекомо.

След малко поглеждам часовника. Почти единайсет е. Взимам книгите си и тръгвам обратно към центъра по писане. Горе свети само една стая. Стълбите скърцат под краката ми, докато се качвам.

Консултантът е студент последен курс, който се казва Дени. Френскоговорящ канадец. Ударението на името му пада на втората сричка. Повтарям го два пъти на глас и той ме поглежда въпросително.

Не се познаваме, но няколко пъти съм го виждала в столовата; забелязала съм ръста му, ъгъла на челюстта му, сините му очи. Красив е, но като че ли не го знае. Носи старо яке с протрити лакти на ръкавите. Има нещо в това яке. Не е като тези, които богаташките хлапета си купуват от магазина за втора употреба. Якето е истинско, просто такова има.

Сядам срещу него и му подавам курсовата си работа. Срам ме е. Знам, че не струва. Знам също, че цяла вечер е чел подобни неща и със сигурност иска вече да се прибира.

Седя мълчаливо, докато чете, и зяпам снега и паркираните коли през прозореца. Мисля си за майка си, кога ще я видя, как ли ще изглежда следващата болница.

Изведнъж се разплаквам.

Дени вдига поглед от листата ми и присвива очи. Не казва нищо.

Майка ми има рак, изхлипвам аз. Ще я приемат в болница във Вашингтон. За Деня на благодарността отивам там, вместо къщи. Баща ми казва, че тя ще умре.

Усещам с какъв глас говоря – детински и пресипнал. Не знам защо му разказвам всичко това, но ми става по-добре, като го изричам на глас.

Дени оставя курсовата ми работа на масата. Ще си остане забравена там. Следващата седмица някак си ще я довърша и ще я предам.

Баща ми се самоуби преди година, казва той.

Просто го казва. Не без емоция, но сякаш не може да понесе да продължавам, без да знам това.

Изречението увисва във въздуха помежду ни.

Стаята е наелектризирана. Сякаш се докосваме, макар да не го правим.

Той го повтаря: Баща ми се самоуби.

След това разговорът ни се отприщва като дим от огън. Оставаме на масата още два часа – дълго след като центърът е затворил – и си говорим, приведени леко напред. Дени ми разказва за баща си. Аз му разказвам за майка си. В едни моменти сме смутени, очите ни търсят ъглите на стаята. В други сме дръзки, а стаята – заредена със странната енергия, която създаваме.

Днес е рожденият ден на баща ми, казва Дени. Точно сега, тази вечер. Казва го в полунощ и заедно гледаме как малката стрелка на стария часовник на стената преминава в новия ден със звучно цъкване.

А днес е моят рожден ден, добавя той.

Родени сме в два последователи дни, продължава Дени. Докато живеехме в различни часови зони, баща ми се обаждаше, когато тук беше единайсет, а при него – полунощ. Така за един час и двамата имаме рожден ден едновременно.